

Isten irgalma mindig valamivel nagyobb, mint Isten ítélete

Kegyelem nektek és békesség! Istentől, a mi Atyánktól, és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Ámen. Kedves Testvéreim! Hallgassátok meg azt az ígét, amelyet megírva találunk Ézsaiás próféta könyvének 38. fejezetében a 9. versről a 17 versig a következőképpen.

Ezékiásnak, Júda királyának a följegyzése abból az időből, amikor beteg volt, de fölgyógyult betegségéből: Már azt gondoltam, hogy életem delén kell átmennem a holtak hazájának kapuin, megfosztva még hátralévő éveimtől. Azt gondoltam, hogy nem látom többé az Urat az élők földjén, nem láthatok többé embert a világ lakói között. Hajlékomat lebontják, mint a pásztorok sátrát, megfosztanak tőle. Összetekeri életemet, mint takács a kész vásznat, elvágja az Úr életem fonálát; még egy nap talán, de aztán az éjjel biztosan végez velem! Reggelig igyekeztem megnyugodni, de úgy törte össze minden csontomat, mint az oroszlán; még egy nap talán, de aztán az éjjel biztosan végez velem! Csipogtam, mint a fecske vagy a rigó, úgy nyögtem, mint a galamb. Szemeim bágyadtan néztek a magasba: Uram, szenvedek, segíts rajtam! Mit szóljak? Hiszen amit megmondott, azt tette velem. Messze elkerül az álom lelkem keserűségére. Uram, az éltet mindenkit, és engem is az éltet, hogy te majd megerősítesz és meggyógyítasz engem! Bizony, javamra vált a nagy keserűség. Hiszen megmentettél az enyészet vermétől, és hátad mögé vetetted minden vétkeimet.

Urunk, életünk a porhoz tapad. Eleveníts meg minket a Te igéddel! Ámen.

Kedves Testvéreim!

Ma van a teremtés hetének a záró napja. Ez a vasárnap hagyományosan a hálaadás vasárnapja is. Ilyenkor adunk hálát a betakarított termésért. Lehet persze mindig keseregni is. Aszály volt, kevés volt, háború van, válság van, drágulás van, mi lesz majd... Az első fontos gondolat a mai napon az, hogy nem a kesergés az, amivel a Szentháromság soha meg nem szűnő szeretetáramába beléphetünk. A kesergés saját magunkba zár be minket. A hálaadás az a viszonyulás, amellyel megtapasztalhatjuk Jézus jelenlétét és Istent. Miért van ez így? A hálaadás egy olyan felfelé irányuló szeretetáramlás, amely felér Urunkhoz, és egy lefelé irányuló szeretetlavinát indít el. Ez a felülről kapott szeretet (amit agapének, Isteni szeretetnek nevezünk) bennünk, emberekben a mások iránt megnyilvánuló szeretetet támaszt. Az ilyen, folytonos szeretetáramban élő emberek sajátos kisugárzása a derű. Sok, mélyen hívő idősebb ember sajátja ez, de megadhatja Urunk nekünk ezt a derűt életünk bármely helyzetében. Lehet a derű az alapállapotunk például akkor, amikor szerelmesek vagyunk, vagy amikor családot alapítunk, vagy amikor gyermekáldást várunk. Kérjük Urunktól el ezt a derűt, mert ez az a gyönyörűsége állapot, ez az a békesség, amelyet ezen a földön csak mi magunk – elérni nem tudunk. Ahogyan az elmúlt heti igénkben előkerült: mi idelent, a földön csak hajszolni tudjuk a boldogságot mindenféle boldogság-pótlékkal. A pénz, a vagyon is ilyen. Csakhogy ez a pótboldogság nem lesz derű, nem lesz békesség, csak pillanatnyi megelégedettség. Azonban a pillanatnyi megelégedettség nagyon hamar elmúlik. A hálaadás vasárnapja sem azért ad hálát, amilyen élelem most éppen termett, hiszen az el fog fogyni, vagy éppenséggel nem is volt olyan sok. Azért adunk hálát Urunknak, hogy élhetünk általa, és leginkább azért, hogy vele lehetünk – például minden betakarítás, illetve étkezés alkalmával is.

Édesapám, amikor rákos beteg lett, az utolsó évét ajándékba kapta, mert alkalmaztak nála egy olyan kezelést, amelyet akkor még kipróbálás szinten sem lehetett volna megtenni. Nagyon sokat tanultam tőle ebben a búcsúzó évben. Például azt, hogy a legkisebb dolgokért is hálát tudott adni. Észrevett egy szép virágot, és örült neki. Tudott egy jót enni, és annak örült.

Sütött a nap az arcára, és annak örült. Talán olvastatok Olofson Placid atya történetét a Gulágon. A Gulág, a szibériai koncentrációs tábor, a mínusz negyven fokban nem kifejezetten az a hely, ahol nagyon sok jó történik az emberrel. Mégis, Placid atya kezdeményezésére a barakkban élők versenyt tartottak minden este, amelyen elő kellett számlálni, hogy mennyi minden jó történt az egyikükkel, vagy a másikkal aznap. Volt olyan nap, mikor valaki 18 jó dolgot is fel tudott sorolni, ami azon a napon történt vele, és ezzel nyerte meg a versenyt. Ez egy olyan 18 szépséget hozó nap volt, ami minden pillanatában egyszersmind végtelenül szörnyű volt. Van és marad hely a hálaadásra minden körülmény között.

Igeszakaszunk Ezékiás király hálaadó éneke a betegsége után, amelyben hálát ad azért, hogy létezhet, hogy élhet. Ezékiás Júda király volt abban az időben, amikor Asszíria már legyőzte és bekebelezte Észak-Izráelt. (Ahogyan emlékezhetünk rá: erről jövendölt Ámós próféta az előző vasárnapi igénkben.) Ezékiás király neve ezt jelenti héberül: erősségem az Úr. Az uralkodásának az elején Ezékiás király Ézsaiás próféta tanácsára megtisztította egész Júdát a bálványimádástól. Október a reformáció hónapja. Ezékiás tulajdonképpen korának egy meghatározó reformátora volt. Ezékiás uralkodása alatt a hódító Asszíria már Jeruzsálemet is körbevette, de Ézsaiás Isten segítségével bízatta a már megadáson gondolkodó Ezékiás királyt. Csoda történt: az óriási ostromló sereg egy nap alatt elvonult. Igeszakaszunk közvetlen előzményeként Ezékiás halálosan megbetegedett. Arcát a fal felé fordította, és sírva imádkozott az Úrhoz.

Itt egy pillanatra megint álljunk meg, mint a hálaadásnál. Ezékiás történetének ez a része ugyanis nagyon sokat tanít nekünk arról, hogy milyen a valódi ima. Ezékiásnak megmondta Ézsaiás Isten üzenetét kertelés nélkül. „Meghalsz, nem maradsz életben.” Erre utal az igeszakaszunkban a „Mit szólnak? Hiszen amit megmondott, azt tette velem.” rész. De Ezékiás Isten ítélete ellen – Isten irgalmához fellebbezett az imádságában. És mélyen megrendülve, sírva tette ezt. A mély megrendülésben, a nagyon mélyről feltörő sírásban, a minket sújtó baj legmélyebb pontján – nagyon közel tudunk kerülni Istenhez. (Ha: van bennünk hit és hajlandóság arra, hogy ezt tegyük! Merthogy magunkba is tudunk záródni ilyenkor. De ezzel elvesztettünk egy óriási esélyt az életben. Talán emlékszünk még Saul királyra, két héttel ezelőtről: Isten a legtöbb esetben adni fog majd új esélyt. De azért nem olyan nagyon sokat... És soha nem tudhatjuk, hogy melyik volt az utolsó...) Ezékiás király tehát szívének legmélyéből hitt Isten irgalmában. És szíve legmélyéből kérte ezt. És Isten megváltoztatta a döntését: adott neki még 15 évet.

A mai igénkben erre tekint vissza Ezékiás király: a mélység megjárására. A „följegyzésének” a vége egy panaszdalból hálaadó ének lesz. A halálos betegségével kapcsolatos ígék: „elvágtam életem fonálát”, „törte össze minden csontomat” – különösen erős ígék (a szaknyelven „piélben” fogalmazott ígék) az eredeti héber szövegben. Ezek az ígék olyanok, mintha vastag betűvel, vagy felkiáltójelekkel lennének írva a Szentírásban. Ezután jönnek a kín hasonlatai: „csipogtam, mint a fecske vagy a rigó”, és „nyögtem, mint a galamb”. Ez az a helyzet, amikor már elhagyja a szó is az embert... Csak nyögni tud, mint egy egyszerű, gyenge állat. Itt jöhetett a mélypont, a sírás. És utána jött a felemelkedés. Erre utal az igeszakaszunkban az utolsó rész, ahol a panasz hirtelen hálaadássá változik: „Uram, az éltet mindenkit, és engem is az éltet, hogy te majd megerősítesz és meggyógyítasz engem!”. Itt következett be a megerősítés, a gyógyulás. És utána a visszaemlékezés: „a javára a vált a nagy keserűség”.

Miért is vált Ezékiás javára a nagy keserűség? Van a válasznak egy földi értelmezése: a bajt átélő, a bajt túlélő ember azzal a tapasztalattal gazdagodik, hogy az ember meg tud küzdeni a bajjal. A japánoknál az eltört cserepet aranyozott ragasztóval ragasztják össze. Az ilyen

újraformált, korábban eltört cserépedény, a kintsugi sokkal értékesebb, mint a hibátlan, új. Valahol mi is ilyenek vagyunk. A baj-tapasztalatok megedzenek, erősítenek bennünket.

A földi értelmezésen túl van azonban egy sokkal mélyebb értelmezés is. Nem az ember az, aki meg tud küzdeni minden bajjal. Sokkal fontosabb és valódibb haszon a bajban a megszerzett edzettségénél az, ami Ezékiás királlyal is történt: az ember közelebb került a bajban – Istenhez. Emlékezzünk vissza Jónás próféta jól ismert történetére, aki megszökött Isten szolgálata elől, de nem jutott messzire, mert a hajója viharba került, és lenyelte a cethal. A cethal gyomrában hangzik fel Jónás mélységesen szép imája. Ott, a cethal gyomrában kerül Jónás közel Istenhez. És a cethal harmadnapra kiköpi a gyomrából: pontosan oda, Ninivébe, ahol a szolgálatát eredetileg is el kellett volna végeznie.

Ne féljünk tehát a megpróbáltatásoktól. Az emberi lélek olyan, hogy akkor tud fejlődni, akkor tud tanulni, kiteljesedni, ha rossz és jó egyaránt éri. Vegyük észre, hogy a panaszdal és hálaadó dal kettőse nemcsak Ezékiás királynak a zsoltárokhoz hasonló, igénkben leírt hálaénekében található meg. Ez a kettősség van benne többször is az istentiszteleti liturgiában, amikor az istentisztelet elején a bűneinkre figyelmeztet, majd kegyelmet hirdet, és amikor az úrvacsora előtt megismétli ugyanezt. Ide fogunk eljutni mi is néhány hét múlva. Ez a kettősség van benne a lelkigyakorlatokban is, amelyek szintén először Isten kegyelmét, majd bűneink mélységét, és végül megint: Isten kegyelmét járatták be velünk. A hálózatkutatásbeli gondolkodás rámutatott arra, hogy minden komplex rendszer ennek a rossz és jó kettősségnek az egymásutánjaival tud valamint megtanulni. Amikor a külső hatások mértéke lecsökken, és csak néhány, vagy egy hatás marad, akkor a rendszer megkeményedik, és elhagyja a válaszáinak a sokaságából a legtöbbet, kiszelektálva az adott helyzetnek megfelelőt. Amikor nagyon sok forrás, behatás van a rendszer körül, akkor a rendszer maga fellazul, ha tetszik: puhább, gyúrhatóbb lesz. (Minden komplex rendszerre igaz ez a fehérjéktől a sejteken át a társadalmakig.) A kevés külső behatás által okozott megkeményedés felel meg a „bajnak”, és a sok külső behatás által okozott megpuhulás a „jónak” a lélek tanulásának a folyamatában. Hajlítgatni kell tehát a lelkünket is ahhoz, hogy igazán be tudjon fogadni valami lényegeset. Ez a lényeges pedig nem más – mint Jézus, mint Isten maga.

A mai igeszakaszunk utolsó két mondatában ezt mondja Ezékiás király: „Bizony, javamra vált a nagy keserűség. Hiszen megmentettél az enyészet vermétől, és hátad mögé vetted minden vétkemet.” Az utolsó mondat azt az ószövetségi szemléletmódot tükrözi, amelyben a betegség, a halál (az enyészet verme) a bűn következménye, a gyógyulás pedig a bűnbocsánat. Emlékezzünk arra, ami korábban hangzott el a mai igehirdetésben: Ezékiás király Isten ítélete ellen – Isten irgalmához fellebbezett az imádságában. Életünk egy nagy tanulsága az, hogy Isten irgalma mindig valamivel nagyobb, mint Isten ítélete. Ezért küldte Isten az Ő egyetlen fiát, Jézust az emberi világba. A bűnbocsánat Jézus kereszthalála miatt adatott nekünk. Ezért lehet a mi életünkben is sok kis húsvét, sok kis feltámadás. És ezért várhatjuk hittel és reménységgel a majdani nagy húsvétot, amely a saját feltámadásunk lesz. Ezékiás gyógyulása pontosan a húsvét, a Krisztusban kapott bűnbocsánatnak az egyik előképe az Ószövetségben.

Foglaljuk össze a mai nap üzeneteit: 1. Érezzük meg, hogy minden percünk lehet a hálaadás perce. Így kaphatjuk meg a derűt és a békességet már ezen a földön is. 2. Vegyük észre, hogy a szívünk mélységéből elmondott ima az, amelyik közel visz bennünket Urunkhoz. Ilyen ima sokszor a hálaadás magasságaiban és a megpróbáltatás mélységeiben tör elő belőlünk. 3. A lelkünk csak a hálaadások és a megpróbáltatások, a jó és a rossz egymásutánjaiban tud tanulni, fejlődni. A rossznak az átélése is lehet tehát jó. 4. Végezetül: Isten irgalma mindig

valamivel nagyobb, mint Isten ítélete. Ezért küldte Isten az Ő egyetlen fiát, Jézust az emberi világba.

Ahogy a zsoltár bevezető hálaadó imádságában mondtuk: „Isten kiragadja a lelkünket a halálból.” Ezékiás király mélyen megrendült, sírva elmondott imádsága után Isten kiragadta őt is a halálból. Minket pedig Jézus kereszthalála miatt fog Isten kiragadni a halálból. Mert Isten irgalma mindig valamivel nagyobb, mint Isten jól megalapozott és igencsak megérdemelt ítélete. Ennek a megismerése miatt válik a javunkra minden keserűség, és ezért adhatunk hálát minden áldott nap, létezésünk minden percében. Ámen.